

Notícies de l'Entitat

Argentona s'interessa per la restauració de la via de Parpers

Foto:
Pep Padrós

Crònica de la multitudinària visita guiada del 25 de setembre de 2010, amb motiu de les Jornades Europees del Patrimoni.

Els anys van passant i poques coses sembla que canviïn en el camp del patrimoni històric. O dit d'una altra manera, les coses que passen tenen un procés més aviat llarg i costerut, com per exemple la culminació del Catàleg de Patrimoni o la recuperació de Parpers. Però, vet aquí, que la visita a la Via de Parpers del passat 25 de setembre, organitzada per l'Ajuntament i pel Centre d'Estudis Argentonins "Jaume Clavell", i guiada pels arqueòlegs d'ATICS Francesc Busquets i Miquel Gurrera, en recordar-me els esforços fets des del CEA des del tombant de segle, certificava que, efectivament, alguna cosa havia canviat; i el més important: que aquell esforç no havia estat en va. Celebrava, junt a un centenar d'argentonins, que un tram de l'antic camí ja es podia mostrar restaurat 10 anys després del naixement de l'entitat.

Abans de dir-vos com de bé va anar la visita, és moment de fer memòria recordant el número monogràfic que el CEA va dedicar a la Via de Parpers el gener de 2004 (núm. 17). En l'editorial d'aquell número dèiem –així ho creïem aleshores– que la via era a punt d'una prompta intervenció, ja que d'ençà que l'any 2001 a raó d'unes obres de canalització del gas s'havia pogut documentar un nou desguàs, la mateixa empresa ATICS

i l'Ajuntament havien promogut un projecte que semblava imminent i dotat de pressupost, gràcies al mecenatge de la Caixa Laietana. De fet, l'any 2003 s'aconseguí l'apuntament provisional d'algunes estructures en perill. Tot ha trigat més del que volíem, però ara ja podem dir que, finalment, s'ha començat la recuperació de tan emblemàtic bé patrimonial argentoní.

La visita va començar a les sis i vint minuts del vespre, més tard del previst a causa de l'arribada de gent que s'hi anava incorporant. Oriol Colomer, tècnic de Cultura, presentà els arqueòlegs i, de seguida, Busquets va fer una introducció a la romanització de la zona, recalcant que voldria que ens referíssim al monument com a "via" o "camí" de Parpers, deixant de banda el dubtós, segons ell, qualificatiu de "via romana". Tot i el possible origen romà del camí, va deixar clar que les estructures que es poden contemplar avui dia corresponen a construcció i reparacions documentades en època moderna, entre els segles XVI i XVIII. També, en relació a una de les grans incògnites d'aquesta via, va confirmar-nos que encara no hi ha indicis de la continuació de la via, que des del darrer mur a la vista aniria en direcció al Coll de Parpers i baixaria cap a la Roca del Vallès. És molt probable que en excavacions futures es localitzi el tram que arriba fins al coll, mentre que el tram vallesà costarà molt més si es demostra que la

“nova” C-1415 (acabada el 1860) s'adaptà a sobre mateix de l'antic traçat.

Tot el grup es va traslladar a l'inici del tram restaurat, caracteritzat pel llarg mur de contenció amb guarda-rodes que queda al costat sud i per un desguàs també recuperat i deixat a la vista.

Busquets continuà amb el discurs històric, ara al costat del monument. Ens deia que aquesta via va tenir un ús indispensable per comunicar les terres del Maresme amb el Vallès Oriental durant tota l'època medieval. I que ja s'han documentat algunes de les reformes d'època moderna. Així, la via va patir una remodelació important (d'uns 10 anys) l'any 1760 per ordres del Corregiment de Mataró, signada per l'arquitecte Josep Fontseca. Però un dels moments àlgids i inesperat de la seva explicació es produí quan mencionà Cerdà com a arquitecte que intervingué a la zona. Sí, sí,... el Cerdà de l'Eixample barceloní, perquè a mitjans del s. XIX es va decidir remodelar la carretera per millorar-ne el ferm i el traçat, i entre els anys 1849 i 1860 hi van intervenir els arquitectes Miquel Garriga i Roca i Ildefons Cerdà. Es diu que a Cerdà no li agradaven els forts pendents del camí de Parpers i va dissenyar el nou traçat que fou la C-1415.

Finalment, fou Miquel Gurrera com a director de la campanya qui detallà els resultats de la intervenció que s'ha fet entre els mesos de març i maig del 2010, seguint les directrius del darrer projecte iniciat efectivament l'any 2009. La campanya ha

tingut tres fases: desbrossament, excavació i restauració.

Com a novetats que ha aportat aquesta campanya es va destacar la troballa de la continuació del mur superior del sector, la col·locació d'un tub de drenatge soterrat i d'una bona capa de sauló per regularitzar el trajecte (i per minimitzar l'impacte de les torrentades), la troballa d'una possible bassa al sector inferior de la intervenció (l'estructura mostra parets revestides, però encara s'ha d'excavar; podria tractar-se d'un pou de recollida d'aigua de muntanya, segons es va dir), i l'excavació total d'un dels desguassos (el qual mostraria, almenys, dues fases constructives), mantenint algunes de les grans lloses de la coberta. Com a descoberta material (l'única!) es va mostrar una moneda de Josep Bonaparte acunyada a Barcelona el 1813. Fou trobada al desguàs excavat i es pot relacionar cronològicament amb l'amortització del desguàs durant la Guerra del Francès.

Esperem que el procés que ens ha conduït a la restauració del primer tram i que ha durat, si fa no fa, 10 anys, no sigui el mateix que el que ens espera en el futur. Si així fos, no només no veuríem en vida la finalització dels treballs, sinó que per desgràcia els qui ho veurien haurien de tornar a començar la restauració d'aquells primers trams que acabem de visitar l'any 2010. Siguem optimistes i no abaixem la guàrdia.

David Farell i Garrigós, arqueòleg

a la memòria de Lluís Parera i Cusí

Hi ha casualitats molt transcendents i una de molt important per a mi fou la que va comportar el conèixer en Lluís Parera. En el pis veí, al llogat pels meus consogres, hi tenia la seu el Centre d'Estudis de Sant Cebrià. En una de les nostres visites estiuenques, vàrem coincidir amb en Lluís Parera i Cusí, i així vaig conèixer el president del CESC.

El CESC, nascut modestament el 1992, amb la il·lusió i el treball dels 12 primers socis, i gràcies a la constància d'una persona excepcional, s'ha convertit en un dels centres d'estudis més actius del Maresme.

El proper 13 de novembre, se celebrarà la IV Trobada dels Centres d'Estudis del Maresme, organitzada, precisament, aquest any pel CESC. Desgraciadament en Lluís Parera va morir el 7 de setembre passat i, doncs, ja no podrem gaudir de la seva presència i bonhomia.

Des del Centre d'Estudis Argentonins, volem expressar el sentiment de condol a la família i companys per la pèrdua d'un entranyable amic, que restarà sempre present en el nostre record.

Júlia Lladó